

Notitie:

Intensivering grondgebruik rondom N2000 gebied de Grootte Peel

Notitie: Intensivering grondgebruik rondom N2000 gebied de Grootte Peel

Er wordt vaak gezegd dat grasland rondom natuurgebieden verdwijnt en dat daarvoor akkerland in de plaats komt. Met behulp van de basisregistratie gewaspercelen (BRP) is dat in deze notitie onderbouwd¹. De conclusie die uit de analyse in deze notitie kan worden getrokken is dat:

Grasland verdwijnt ten gunste van bouwland. Het bouwland aan sich wordt qua water- en bestrijdingsmiddelengebruik ook intensiever gebruikt. Maïs wordt vervangen door gewassen waar o.h.a. meer water en bestrijdingsmiddelen voor worden gebruikt.

Belangrijkste constatering

- Grasland is sinds 2009 afgenomen van 47,6% naar 38,5%.
- Het grasland dat is verdwenen is grotendeels omgezet in bouwland.
- Binnen de categorie bouwland is het percentage maïs afgenomen van 73,1% naar 49,1%.
- Bouwland exclusief voedermaïs is toegenomen van 26,90% naar 50,9%. Dat is een toename van 511 ha (=ruim 1000 voetbalvelden)

Overzicht grasland vs bouwland

De figuur op de derde pagina: “Grootte Peel (N2000) - 2 km zone - ontwikkeling perceelgebruik grasland / bouwland” geeft de ontwikkeling van grasland en bouwland binnen de 2000-meter zone rondom de Grootte Peel weer. Het kaartje linksboven geeft de situatie van 2009 weer. 2009 is het oudste jaar van de BRP dat kan worden gedownload via pdok.nl. De andere kaartjes geven de situaties in de jaren van 2018 tot en met 2025 weer.

In hectaren laat zich dit als volgt samenvatten:

¹ Basisregistratie gewaspercelen (BRP) : openbare data te downloaden via https://service.pdok.nl/rvo/brpgewaspercelen/atom/v1_0/basisregistratie_gewaspercelen_brp.xml.

Het bestand is een selectie van informatie uit de Basisregistratie Percelen (BRP) van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). De gebruiker van het perceel dient jaarlijks zijn gewaspercelen in te tekenen en aan te geven welk gewas wordt geteeld op het betreffende perceel. Het totaal aantal hectaren in de basisregistratie gewaspercelen fluctueert enigszins per jaar. De grondgebruikers zijn degene die het grondgebruik al dan niet registreren.

De gegevens van 2025 conceptgegevens zoals deze door de RVO zijn aangeleverd aan pdok.nl. Definitieve gegevens over 2025 zijn waarschijnlijk in het voorjaar van 2026 beschikbaar. De gegevens tot en met 2024 zijn al wel definitief.

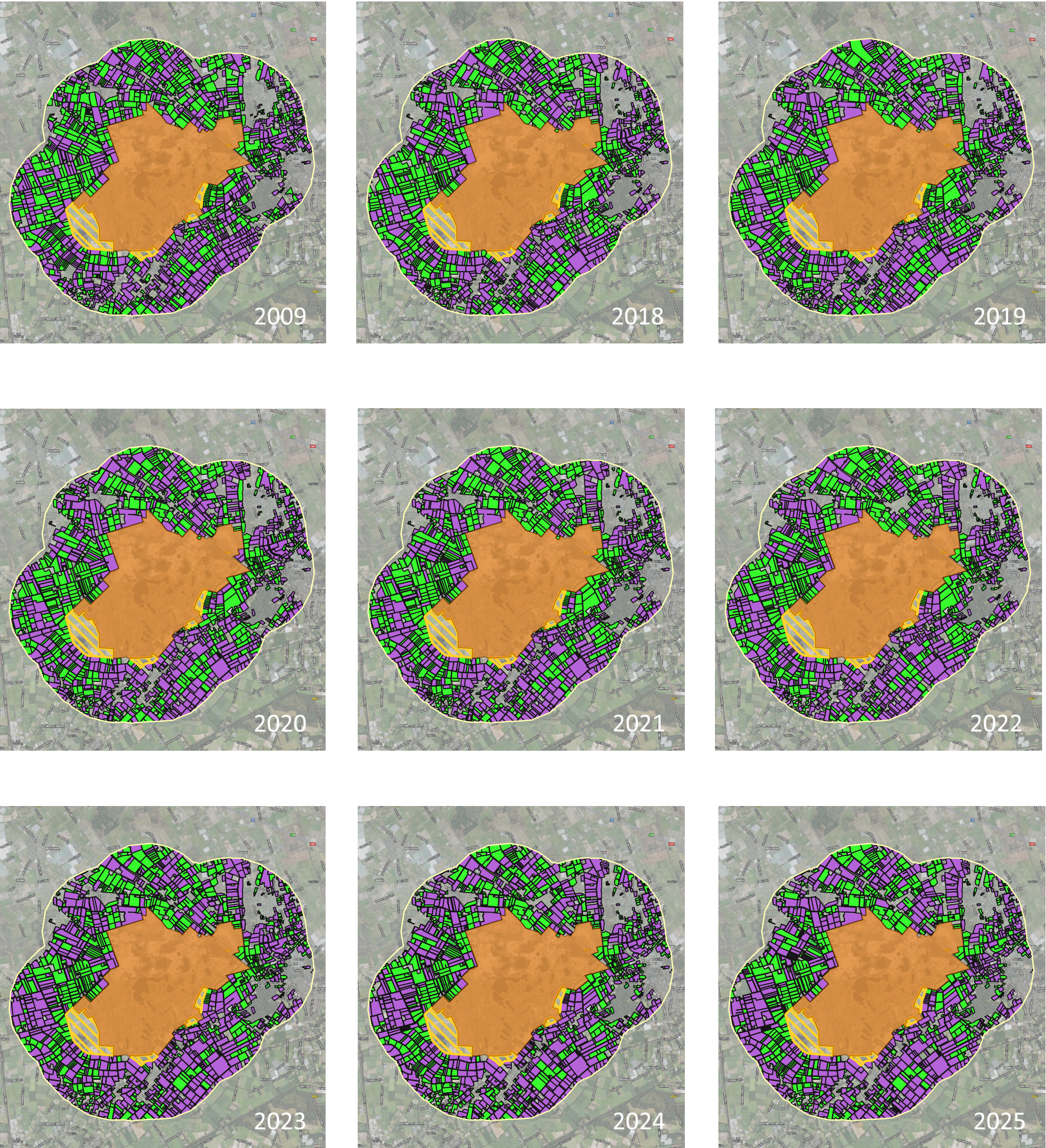
Groote Peel (N2000) - 2 km zone - ontwikkeling perceelgebruik (in ha)

	Bouw-land	Maïs	Overig Bouwland	Grasland	Overig	Braak-land	Landschaps- element	Natuur- terrein	Overige	Totaal
2009	1713	1252	461	1526	7	0			6	3246
2018	1672	1071	600	1522	3			2	1	3196
2019	1678	1037	641	1503	4			3	1	3184
2020	1756	1062	694	1426	3			1	2	3185
2021	1718	1049	669	1469	2			1	1	3189
2022	1778	1081	697	1380	2			1	1	3161
2023	1889	1004	885	1306	35		32	2	1	3230
2024	1873	928	945	1283	45	1	26	10	7	3201
2025	1909	938	972	1220	39		28	4	7	3168

Tabel 1: Groote Peel - 2 km zone - ontwikkeling perceelgebruik (in ha)

Uit bovenstaande tabel blijkt dat grasland in de periode 2009-2024 is afgenomen van 1526 ha naar 1220 ha (afname van 306 hectaren; afname van 20%; ruim 600 voetbalvelden). Deze afname valt nagenoeg volledig toe te schrijven aan de periode 2018-2025 (van 1522 ha naar 1220 ha).

Groote Peel (N2000) - 2 km zone - ontwikkeling perceelgebruik grasland / bouwland

Deze kaarten zijn gemaakt op basis van de Basisregistratie Gewaspercelen.

Basisregistratie Gewaspercelen (BRP) bestaat uit de locatie van landbouwpercelen met daaraan gekoppeld het geteelde gewas. De gebruiker van het perceel dient jaarlijks zijn gewaspercelen in te tekenen en aan te geven welk gewas wordt geteeld op het betreffende perceel. Van elk jaar wordt een dataset gegenereerd van peildatum 15 mei.

Legenda

N2000-GP-2km

N2000-GP

2024-natuur-buiten-N2000

Bouwland

Braakland,Landschapselement, Natuurterrein,Overige

Grasland

De BRP-gegevens van 2025 op het moment van de productie van deze kaart nog niet definitief. De definitieve gegevens worden pas in 2026 gepubliceerd. De concept gegevens zijn de gegevens zoals de grondgebruikers ze hebben doorgegeven op het moment dat de dataset met conceptgegevens is samengesteld.

De BRP-gegevens zijn openbaar beschikbaar op pdok.nl en zijn van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)

Overzicht grasland & maïsland vs bouwland

Het is tevens interessant om het bouwland op te splitsen in maïsland en overig bouwland. Maïsland is immers minder water- en bestrijdingsmiddelenintensief dan de meeste andere akkerbouwgewassen. De figuur op de volgende pagina: “Groote Peel (N2000) - 2 km zone - ontwikkeling perceelgebruik grasland / maïsland / bouwland” geeft de ontwikkeling van grasland, voedermaïs en overig bouwland binnen de 2000-meter zone rondom de Groote Peel weer.

Uit bovenstaande tabel 1 blijkt dat maïsland in de periode 2009-2025 is afgenomen van 1252 ha naar 938 ha (afname van 314 ha; afname van 25,1%; 628 voetbalvelden). De daling die aan de periode 2018-2025 kan worden toebedeeld is van 1071 ha naar 938 ha (afname van 133 ha, afname 12,4%; 266 voetbalvelden).

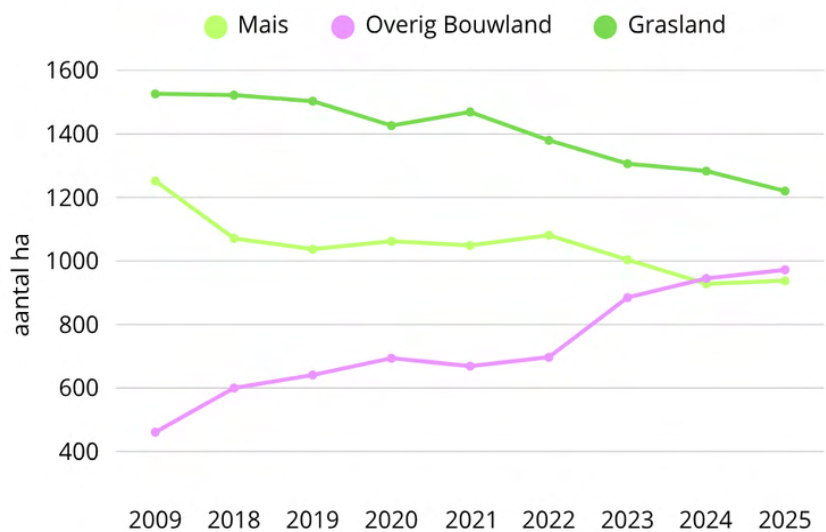
In percentages geeft dat het volgende beeld:

Groote Peel (N2000) - 2 km overgangszone ontwikkeling perceelgebruik (%)

	Bouwland	Maïs	Overig Bouwland	Grasland	Overig
2009	52,8%	73,1%	26,9%	47,0%	0,2%
2018	52,3%	64,1%	35,9%	47,6%	0,1%
2019	52,7%	61,8%	38,2%	47,2%	0,1%
2020	55,1%	60,5%	39,5%	44,8%	0,1%
2021	53,9%	61,1%	38,9%	46,1%	0,1%
2022	56,2%	60,8%	39,2%	43,7%	0,1%
2023	58,5%	53,1%	46,9%	40,4%	1,1%
2024	58,5%	49,5%	50,5%	40,1%	1,4%
2025	60,3%	49,1%	50,9%	38,5%	1,2%

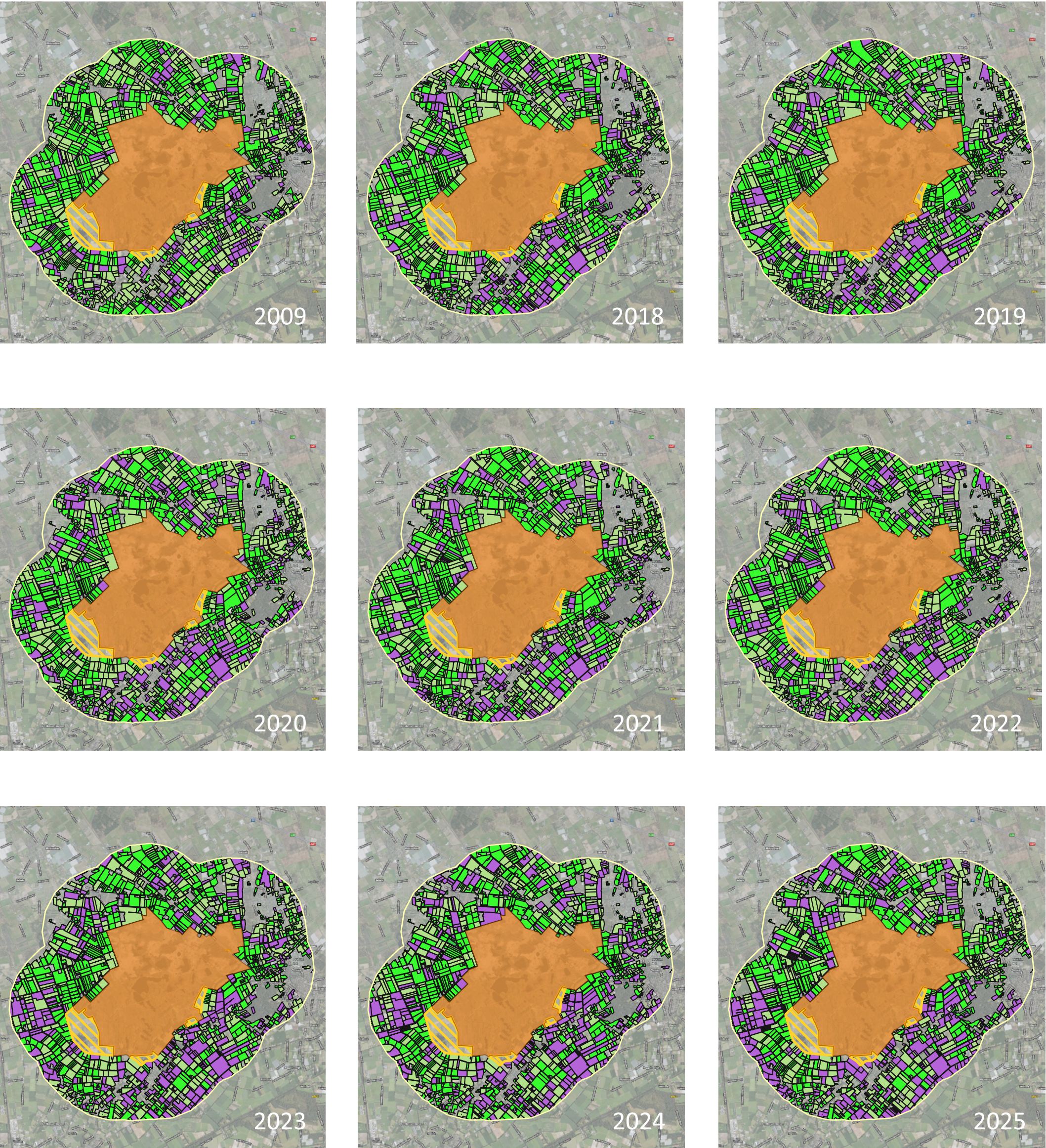
Tabel 2: Groote Peel - 2 km zone - ontwikkeling perceelgebruik (in %)

Ter illustratie de gegevens in hectaren in onderstaande grafiek:

Grafiek 1: Groote Peel - 2 km zone - ontwikkeling perceelgebruik (in hectaren)

Groote Peel (N2000) - 2 km zone - ontwikkeling perceelgebruik grasland / maïsland / bouwland

Deze kaarten zijn gemaakt op basis van de Basisregistratie Gewaspercelen.

Basisregistratie Gewaspercelen (BRP) bestaat uit de locatie van landbouwpercelen met daaraan gekoppeld het geteelde gewas. De gebruiker van het perceel dient jaarlijks zijn gewaspercelen in te tekenen en aan te geven welk gewas wordt geteeld op het betreffende perceel. Van elk jaar wordt een dataset gegenereerd van peildatum 15 mei.

Legenda

Bouwland

Braakland,Landschapselement, Natuurterrein,Overige

Grasland

Voedermaïs

N2000-GP-2km

N2000-GP

2024-natuur-buiten-N2000

De BRP-gegevens van 2025 op het moment van de productie van deze kaart nog niet definitief. De definitieve gegevens worden pas in 2026 gepubliceerd. De concept gegevens zijn de gegevens zoals de grondgebruikers ze hebben doorgegevens op het moment dat de dataset met conceptgegevens is samengesteld.

De BRP-gegevens zijn openbaar beschikbaar op pdok.nl en zijn van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)

Belangrijkste constatering

- Grasland is sinds 2009, maar eigenlijk vanaf 2018, afgenomen van 47,6% naar 38,5%.
- Grotendeels is dat naar bouwland gegaan (niet helemaal omdat er sinds 2023 ook natuurelementen worden opgenomen in de BRP. Sommige percelen werden voorheen helemaal geregistreerd als bijvoorbeeld “grasland” maar een bomenrij die er destijds wellicht al stond wordt nu opgenomen als “natuurelement”)
- Binnen de categorie bouwland is het percentage maïs afgenomen van 73,1% naar 49,1%.
- Bouwland exclusief voedermaïs is toegenomen van 26,90% naar 50,9%. Dat is een toename van 511 ha (=ruim 1000 voetbalvelden)

Ontwikkeling van het areaal gewaspercelen 2 km rondom N2000-gebied De Groote Peel

